

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3CdoR/10/2024
Identifikačné číslo spisu:	8621201627
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8621201627.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci výkonu rozhodnutia oprávnenej L., narodennej B., zastúpenej JUDr. Mgr. Radimom Komkom, LL.M., advokátom, Prešov, Hlavná č. 27, a povinného V., narodeného B. zastúpeného JUDr. Miroslavom Ondrušekom, advokátom, Bardejov, Radničné nám. 33, za účasti maloletého dieťaťa Y. G., narodený B. t. č. bytom u otca, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, pracovisko Svidník, o nariadenie výkonu rozhodnutia, vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 6Em/1/2023, o dovolaní povinného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 13. júna 2024 sp. zn. 21CoE/4/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením z 23. januára 2024, č. k. 6Em/1/2023-218 nariadil výkon rozsudku Okresného súdu Svidník z 19. februára 2019, č. k. 4P/87/2017-157 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 29. októbra 2019, č. k. 21CoP/124/2019-205, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov.

1.1. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia po citácii ustanovení Civilného mimosporového poriadku, ďalej aj „CMP“ (§ 376 ods. 1 a 2, § 378) mimo iného uviedol: „19. Záujem maloletého dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri hľadaní konkrétneho najvhodnejšieho usporiadania vzťahov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom a tento záujem vyžaduje, aby sa na jeho výchove podieľali obaja rodičia, ktorí majú v jeho živote bez pochybností nezastupiteľné postavenie (nález Ústavného súdu Českej republiky vo veci II.ÚS 554/04).

20. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vnútroštátne súdy sa majú primárne zamerať na zmiernenie konfliktu medzi rodičmi a využiť na to všetky dostupné nástroje. Z článku 8 Dohovoru vyplýva pre vnútroštátne orgány pozitívny záväzok konať tak, aby umožnili rozvoj preukázaného a existujúceho rodinného puta. Mali by prijať všetky vhodné opatrenia, ktoré od nich možno vzhľadom na okolnosti toho ktorého prípadu rozumne očakávať za účelom umožnenia styku

rodiča s dieťaťom (napr. Nuutinen proti Fínsku, rozsudok z 27. júna 2000, ods. 128). Skutočnosť, že rodičia nespokupracujú však nezavuje vnútroštátne orgány povinnosti prijať všetky nevyhnutné a vhodné opatrenia (stretnutia u psychológa, asistovaný styk v špecializovanom zariadení a pod.) na to, aby boli udržané rodinné putá (napr. Reslová proti Českej republike, rozsudok z 18. júla 2006, ods. 59).

21. Predmetom výkonu súdneho rozhodnutia vo veciach maloletých je zabezpečenie realizácie povinností uložených právoplatným a vykonateľným rozhodnutím, ktoré nie sú plnené dobrovoľne, resp. nie sú plnené v rozsahu ako boli súdnym rozhodnutím uložené.

22. Súd pred nariadením výkonu súdneho rozhodnutia pristúpil k prijatiu viacerých opatrení za účelom dosiahnutia dobrovoľného plnenia súdneho rozhodnutia. Rodičom mal. dieťaťa a mal. dieťaťu bolo uložené výchovné opatrenie, a to povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu, ďalej vo veci boli nariadené dve pojednávania, v rámci ktorých bolo na rodičov pôsobené, aby sa dohodli spočiatku na úprave styku matky s maloletým dieťaťom, s cieľom obnoviť narušený vzťah mal. dieťaťa a matky postupnými krokmi, ktoré by viedli následne k obnoveniu realizácie striedavej osobnej starostlivosti. S rodinou tiež spolupracoval akreditovaný subjekt Familiam o. z., ktorý poradensky napomáhal rodičom pri zvládaní nepriaznivej rodinnej situácie, pričom bol prítomný aj pri realizácii odovzdania maloletého na styk. Cieľom všetkých prijatých opatrení bolo pôsobiť na oprávnenú a povinnú osobu tak, aby došlo k dobrovoľnému plneniu povinností vyplývajúcich z vykonateľného súdneho rozhodnutia. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že rodičom bol daný široký priestor k vzájomnej spolupráci a úprave ich vzájomných napätých a konfliktných vzťahov. Vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania možno konštatovať, že vyššie prijaté opatrenia nespĺnili svoj účel, nedošlo k úprave vzájomných vzťahov medzi rodičmi, ani k zlepšeniu ich komunikácie, a teda ani k dobrovoľnému podrobeniu sa právoplatnému a vykonateľnému súdnemu rozhodnutiu.

23. Otec v priebehu konania poukazoval na to, že maloletý sa odmieta s matkou stretávať, z dôvodu nevhodného konania a správania matky, a že je potrebné rešpektovať jasne prejavenu vôľu maloletého dieťaťa. Súd v tejto súvislosti poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej právo dieťaťa na vyjadrenie vlastných názorov by sa nemalo interpretovať tak, že dáva deťom bezpodmienečné právo veta bez zvažovania ďalších faktorov a bez skúmania ich najlepšieho záujmu; okrem toho záujem dieťaťa zvyčajne vyžaduje, aby boli väzby dieťaťa s jeho rodinou zachované, s výnimkou prípadov, keď by to poškodilo jeho zdravie a vývoj (pozri A.V. proti Slovinku, č. 878/13, § 72, z 9. apríla 2019). Aj keď judikatúra Súdneho dvora vyžaduje, aby názory detí boli zohľadnené, tieto názory nie sú nevyhnutne nemenné a námietky detí, ktorým sa musí venovať náležitá pozornosť, nie sú nevyhnutne dostatočné na to, aby prevážili nad záujmami rodičov, najmä mať pravidelný kontakt so svojím dieťaťom (pozri KB a iní proti Chorvátsku, č. 36216/13, § 143, z 14.03.2017). Najmä právo detí vyjadrovať svoje vlastné názory, by sa nemalo vykladať tak, že im skutočne dáva bezpodmienečné právo veta bez toho, aby sa brali do úvahy ďalšie faktory, a aby sa preskúmavalo, či sú v ich najlepšom záujme (vyššie citovaný rozsudok AV proti Slovinsku, § 72).

24. Zo zisteného názoru maloletého je zrejmé, že maloletý k matke neprechováva striktné negatívny postoj a nevylučuje stretávanie sa s ňou za určitých podmienok, o čom svedčia aj vykonané stretnutia matky s mal. synom uskutočnené v priebehu konania o výkon súdneho rozhodnutia.

25. Súd z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že otec neprimerane hodnotí výchovné postupy matky, aj menšie pochybenia matky zveličuje, matku kritizuje, prehodnocuje jej správanie, a to aj pred maloletým synom, čím naňho nepochybne negatívne vplýva vo vzťahu k matke. Mal. dieťa takéto konanie otca vníma a následne tiež možno za iných okolností bežné situácie vyhodnocuje neprimerane. V tomto veku je dieťa manipulovateľné, ovplyvniteľné, pričom z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že dieťa sa identifikuje s názorom toho rodiča, v ktorého starostlivosti sa nachádza. Otec by mal poskytovať dieťaťu určitú psychickú pomoc a psychickú prípravu na stretávanie sa s matkou, čo v danom prípade absentuje. Otec síce v priebehu konania o výkon súdneho rozhodnutia deklaroval, že bude nápomocný pri obnove vzťahu mal. Y. a matky, avšak tieto jeho vyjadrenia zostali len vo verbálnej rovine a akákoľvek podpora dieťaťa zo strany otca chýbala.

26. Úloha matky v živote maloletého Y. je nepopierateľná, a preto je úlohou otca citlivo a vhodne na neho pôsobiť a zdôrazňovať mu dôležitosť udržiavania kontaktu s matkou. Rodičia by nemali dovoliť, aby spory medzi nimi sa premietali aj do vzťahu medzi rodičom a dieťaťom. Je mylné myslieť si, že druhý rodič nie je pri výchove dieťaťa potrebný. Stav, keď rodič nepripravuje dieťa na stretnutie s druhým rodičom a dieťa druhého rodiča odmieta, sa rovná neumožneniu druhému rodičovi stretávať sa s dieťaťom.

27. Súd nepopiera, že aj vo výchovných postupoch matky sa vyskytli nedostatky, či už v prípade, ak neumožnila kontakt dieťaťu s otcom alebo v prípade, keď dieťa matka pri styku vzala napriek dohode do rodičovského domu, aj napriek tomu, že maloletý si to výslovne neželal, avšak uvedené konanie a správanie matky nedosahuje takú intezitu, aby ju vylučovala z výkonu jej rodičovských práv a povinností. Súd poznamenáva, že obaja rodičia sú pri výkone rodičovských práv a povinností zásadne rovnoprávni za podmienky, že sú obaja nositeľmi práva výkonu a je povinnosťou a súčasne právom obidvoch rodičov podieľať sa na výchove mal. dieťaťa. Súd však apeluje na matku, aby vzhľadom na aktuálnu zložitú rodinnú situáciu a narušený vzťah so svojim mal. synom citlivo pristupovala k jeho potrebám a požiadavkam a nerobila také kroky, ktoré by ešte prehľbovali narušenie vzájomného vzťahu a dôvery.

28. V najlepšom záujme dieťaťa je byť v kontakte s oboma rodičmi, pokiaľ sú riadne výchovne spôsobilí. Keďže matka je v danom prípade vylúčená z realizácie svojich rodičovských práv a povinností, pričom vyššie popísané prijaté opatrenia nespĺnili svoj účel a nevedli k dobrovoľnému sa podrobeniu právoplatného rozhodnutiu, súd nariadil výkonn rozhodnutia.

29. Nemožno tiež opomenúť, že otec v priebehu predmetného konania zmenil bydlisko a školu maloletého dieťaťa bez súhlasu matky, čím nepochybne sťažil realizovanie jej práv vyplývajúcich z vykonateľného súdneho rozhodnutia. Súd podotýka, že išlo o protiprávne konanie otca, pretože určenie bydliska dieťaťa, ako aj výber školy sú podstatnými otázkami týkajúcimi sa záležitostí dieťaťa, ktorá musia byť vždy schválené oboma rodičmi.“.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“), na odvolanie povinného, uznesením 13. júna 2024 sp. zn. 21CoE/4/2024 odvolanie povinného odmietol (§ 386 písm. c) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP).

2.1. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia mimo iného uviedol, že: „...preskúmal podané odvolanie bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že toto je potrebné odmietnuť“.

7. Podľa § 377 ods. 2 CMP, odvolanie proti nariadeniu výkonu rozhodnutia možno odôvodniť len tým, že exekučný titul nie je vykonateľný, alebo že okolnosti, ktoré nastali po vzniku exekučného titulu, spôsobili zánik uloženej povinnosti.

8. V nadväznosti na citované zákonné ustanovenie odvolací súd uvádza, že prípustnosť odvolania voči uzneseniu o nariadení výkonu rozhodnutia je viazaná na taxatívne vymedzené odvolacie dôvody, a teda, že exekučný titul nie je vykonateľný alebo okolnosti, ktoré nastali po vzniku exekučného titulu, spôsobili zánik uloženej povinnosti.

9. Pokiaľ otec maloletého poukazuje na zmenu exekučného titulu, keďže medzi rodičmi došlo k uzatvoreniu dohody ohľadom styku matky s mal. synom, s uvedeným tvrdením sa odvolací súd nestotožňuje. Matka maloletého podala návrh na výkon rozhodnutia zo dňa 20. 10. 2021, ktorým sa domáhala nariadenia výkonu súdneho rozhodnutia vydaného Okresným súdom Svidník č. k. 4P/87/2017-157 z 19. februára 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 21CoP/124/2019-205 z 29. októbra 2019, ktorým bol maloletý zverený do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Konajúci súd postupoval v súlade s ust. § 374 ods. 1 CMP a vo veci nariadil pojednávanie. Snažil sa otca maloletého viesť k tomu, aby ako povinný rodič dobrovoľne splnil to, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, teda, aby umožnil realizáciu striedavej osobnej starostlivosti

oboch rodičov vo vzťahu k mal. Y. Otec maloletého poukazoval na narušený vzťah medzi matkou a mal. Y. ako aj naštrbenú dôveru maloletého voči jeho matke. Z tohto dôvodu matka maloletého dobrovoľne súhlasila s tým, že s mal. synom sa bude istý čas stretávať len v čase ako sa s otcom maloletého dohodli a pracovať na obnovovaní vzájomného vzťahu. V žiadnom prípade však takúto dohodu rodičov nemožno vnímať ako dohodu, ktorá by bola spôsobilá privodiť zmenu právoplatného a vykonateľného exekučného titulu. V tejto súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti ust. § 24 ods. 4 Zákona o rodine, v zmysle ktorého rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. V danej veci však dohoda rodičov nebola schválená súdom a ani nebol daný dôvod na takýto postup, keďže sa jednalo len o ústretový a ohľaduplný postoj matky k mal. synovi a snahu vyhnúť sa nútenému výkonu jej rodičovských práv. Z uvedených dôvodov odvolací súd túto odvolaniu námietku otca posúdil ako nedôvodnú.

10. Z obsahu podaného odvolania povinného (otca) možno vyvodiť, že tento neargumentuje prípustnými odvolacími dôvodmi. Namieta, že konajúci súd neskúmal existenciu ospravedlniteľných dôvodov na začatie konania, ako aj ohrozenie priaznivého vývoja maloletého, pokiaľ by došlo k nútenému výkonu, čo však nespĺňa podmienky prípustnosti odvolania v zmysle ust. § 377 ods. 2 CMP.

11. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 386 písm. c) CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

13. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolanie otca voči nariadeniu výkonu rozhodnutia nie je prípustné. Z tohto dôvodu odvolací súd odmietol podané odvolanie postupom vyplývajúcim z ust. § 386 písm. c) CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.“.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal povinný dovolanie, jeho prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f). Navrhol zrušiť dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie, priznať mu trovy dovolacieho konania a odložiť vykonateľnosť rozhodnutí (rozsudku Okresného súdu Svidník z 19. februára 2019, č. k. 4P/87/2017-157 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 29. októbra 2019, č. k. 21CoP/124/2019-205 a uznesenia Krajského súdu Prešov z 13. júna 2024 č. k. 21CoE/4/2024).

3.1. Povinný dovolanie v zmysle § 420 písm. f) CSP odôvodnil tým, že odvolací súd a súd prvej inštancie porušili jeho právo na spravodlivý proces, keď v rozhodnutiach nezohľadnili, že „10. 10. 2023 bola Uznesením schválená rodičovská dohoda medzi oprávnenou a povinným“, ktorou došlo k zmene úpravy práv a povinností v rozhodnutiach, ktorých výkon bol nariadený v tejto veci. Súdom vyčítal, že neprihľadali na názor maloletého vypočutého v konaní, čo považuje za porušenie zásady ochrany najlepšieho záujmu dieťaťa i práva dieťaťa byť vypočutý. Dovolateľ poukázal na to, že boli preukázané dôvody, na základe ktorých maloletý odmieta styk s matkou. Podľa názoru dovolateľa výkon rozhodnutia bol nariadený v rozpore so záujmami maloletého. Za nesprávny označil záver odvolacieho súd ohľadom neprípustnosti jeho odvolania v tom, že v ňom neargumentoval prípustnými odvolacími dôvodmi. Povinný však v odvolaní uvádzal, že exekučný titul v čase nariadenia jeho výkonu bol nevykonateľný (neexistoval) v dôsledku uznesením schválenej dohody rodičov o styku s maloletým uzavretou 10. 10. 2023 na pojednávaní súdu prvej inštancie, ktorá dohoda nahradila exekučný titul. Dovolateľ nesúhlasí s názorom odvolacieho súdu, že predmetná dohoda o styku s maloletým nebola schválená súdom.

4. Oprávnená nepovažovala dovolanie za dôvodné, navrhla, aby ho dovolací súd zamietol a priznal jej náhradu trov dovolacieho konania. Vo vyjadrení povinný zotrval na dôvodoch svojho dovolania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424

CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie povinného treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Dovolanie podal povinný v konaní o výkon rozhodnutia vo veci maloletých upravenom v CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže CMP v § 370 až § 391 s výnimkou § 76 a § 77 neobsahuje odlišnú právnu úpravu dovolania, prípustnosť dovolania bola posudzovaná podľa ustanovení CSP.

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

9. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

10. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namieste je skôr zdržanlivý (uvážaný) prístup.

11. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrváva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

12. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu.

13. Dovolací súd konštatuje aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba

nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnu úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

14. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

16. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

17. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

18. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. aj o právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

19. Žalobca vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal existenciu exekučného titulu, ktorého výkon bol nariadený v dôsledku súdom schválenej dohody rodičov o styku s maloletým; nedostatočné zohľadnenie a vysporiadanie sa s názorom maloletého; nezohľadnenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa.

19.1. CMP v § 377 ods. 2 špecifikuje len dva odvolacie dôvody proti uzneseniu o nariadení výkonu rozhodnutia, a to, že 1/ exekučný titul nie je vykonateľný (z formálneho alebo materiálneho hľadiska). Pri materiálnej vykonateľnosti pôjde napr. o neurčitosť výroku, označenia účastníkov, lehoty na plnenie a pod., 2/ okolnosti, ktoré nastali po vzniku exekučného titulu, spôsobili zánik uloženej povinnosti. Dôvodom môže byť zrušenie, alebo zmena rozhodnutia ako exekučného titulu, smrť povinnej osoby znamenajúca zánik práva z exekučného titulu a pod. Odvolací súd odvolanie povinného odmietol v dôsledku nenaplnenia dôvodov v zmysle § 377 ods. 2 CMP. Dovolateľovi sa podaným dovolaním nepodarilo účinne spochybniť rozhodnutie odvolacieho súdu o nenaplnení podmienok pre náležité uplatnenie vyššie uvedených odvolacích dôvodov povinným. Predovšetkým sa dovolateľovi nepodarilo preukázať jeho tvrdenie ohľadom zániku exekučného titulu, resp. jeho zmenu v dôsledku prijatia ďalšieho (nového) rozhodnutia o schválení dohody rodičov o styku s maloletým 10. októbra 2023. Samotná

dohoda nie je spôsobilá nahradiť alebo zmeniť exekučný titul (autoritatívne rozhodnutia súdu) v tejto veci. Tvrdenia dovolateľa ohľadom nezohľadnenia najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa (vrátane nevysporiadania sa s jeho názormi) nepredstavujú okolnosti zakladajúce nevykonateľnosť exekučného titulu, alebo zánik uloženej povinnosti v exekučnom titule (§ 377 ods. 2 CMP). Žiada sa pripomenúť, že odvolacie dôvody sa môžu týkať len takých skutočností, ktoré by znamenali nemožnosť realizovať výkon rozhodnutia. Nepôjde o dôvody, ktoré sa týkajú merita veci rozhodnutej súdom v základnom konaní.

19.2. Tvrdenia dovolateľa o existencii rozhodnutia súdu, ktorým mala byť schválená dohoda rodičov o styku s maloletým z 10. 10. 2023 a k nezohľadneniu najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa (vrátane nevysporiadania sa s jeho názormi) nezodpovedajú obsahu súdneho spisu.

19.2.1. V rozhodnutí odvolací súd k (ne)existencii rozhodnutia súdu, ktorým mala byť schválená dohoda rodičov o styku s maloletým z 10. 10. 2023 v bode 9. odôvodnenia uvádza: „Pokiaľ otec maloletého poukazuje na zmenu exekučného titulu, keďže medzi rodičmi došlo k uzatvoreniu dohody ohľadom styku matky s mal. synom, s uvedeným tvrdením sa odvolací súd nestotožňuje. Matka maloletého podala návrh na výkon rozhodnutia zo dňa 20. 10. 2021, ktorým sa domáhala nariadenia výkonu súdneho rozhodnutia vydaného Okresným súdom Svidník č. k. 4P/87/2017-157 z 19. 02. 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 21CoP/124/2019-205 z 29. 10. 2019, ktorým bol maloletý zverený do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Konajúci súd postupoval v súlade s ust. § 374 ods. 1 CMP a vo veci nariadil pojednávanie. Snažil sa otca maloletého viesť k tomu, aby ako povinný rodič dobrovoľne splnil to, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, teda, aby umožnil realizáciu striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov vo vzťahu k mal. Y. Otec maloletého poukazoval na narušený vzťah medzi matkou a mal. Y. ako aj naštrbenú dôveru maloletého voči jeho matke. Z tohto dôvodu matka maloletého dobrovoľne súhlasila s tým, že s mal. synom sa bude istý čas stretávať len v čase ako sa s otcom maloletého dohodli a pracovať na obnovovaní vzájomného vzťahu. V žiadnom prípade však takúto dohodu rodičov nemožno vnímať ako dohodu, ktorá by bola spôsobilá priviesť zmenu právoplatného a vykonateľného exekučného titulu. V tejto súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti ust. § 24 ods. 4 Zákona o rodine, v zmysle ktorého rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. V danej veci však dohoda rodičov nebola schválená súdom a ani nebol daný dôvod na takýto postup, keďže sa jednalo len o ústretový a ohľaduplný postoj matky k mal. synovi a snahu vyhnúť sa nútenému výkonu jej rodičovských práv. Z uvedených dôvodov odvolací súd túto odvolaniu námietku otca posúdil ako nedôvodnú.“. Z obsahu zápisnice o súdnom pojednávaní z 10. októbra 2023 (č. l. 175-177 súdneho spisu) ani z ďalšieho obsahu spisu nevyplyva, aby súd prvej inštancie vydal rozhodnutie (individuálny právny akt, akt aplikácie práva) o schválení právneho úkonu rodičov ohľadom styku s maloletým. Rozhodnutie súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností síce môžu rodičia nahradiť dohodou, za predpokladu, že súd takú dohodu schváli. Podľa § 24 ods. 4 ZR musí byť dohoda schválená súdom, inak je nevykonateľná. Čo znamená, že účastníci sa ňou môžu riadiť, nemôžu však na jej základe nútene vymáhať vzájomné plnenia súdom alebo exekútorom; len dohoda tak nie je spôsobilá zmeniť dovtedy konštituované práva rozhodnutím súdu alebo dohodou schválenou súdom. Existenciu rozhodnutia o schválení dohody dovolateľ nepreukázal. Jeho nadväzujúca dovolacia argumentácia ohľadom zániku, či zmeny exekučného titulu tak stráca svoje vecné opodstatnenie.

19.2.2. V rozhodnutí súdu prvej inštancie k zohľadneniu najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa (vrátane vysporiadania sa s jeho názormi) sa v bodoch 19., 23., 24., 28. odôvodnenia uvádza: „19. Záujem maloletého dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri hľadaní konkrétneho najvhodnejšieho usporiadania vzťahov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom a tento záujem vyžaduje, aby sa na jeho výchove podieľali obaja rodičia, ktorí majú v jeho živote bez pochybností nezastupiteľné postavenie (nález Ústavného súdu Českej republiky vo veci II. ÚS 554/04). ...

23. Otec v priebehu konania poukazoval na to, že maloletý sa odmieta s matkou stretávať, z dôvodu nevhodného konania a správania matky, a že je potrebné rešpektovať jasne prejavenu vôľu maloletého dieťaťa. Súd v tejto súvislosti poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej právo dieťaťa na vyjadrenie vlastných názorov by sa nemalo interpretovať tak, že dáva deťom bezpodmienečné právo veta bez zvažovania ďalších faktorov a bez skúmania ich najlepšieho záujmu;

okrem toho záujem dieťaťa zvyčajne vyžaduje, aby boli väzby dieťaťa s jeho rodinou zachované, s výnimkou prípadov, keď by to poškodilo jeho zdravie a vývoj (pozri A.V. proti Slovinku, č. 878/13, § 72, z 9. apríla 2019). Aj keď judikatúra Súdneho dvora vyžaduje, aby názory detí boli zohľadnené, tieto názory nie sú nevyhnutne nemenné a námietky detí, ktorým sa musí venovať náležitá pozornosť, nie sú nevyhnutne dostatočné na to, aby prevážili nad záujmami rodičov, najmä mať pravidelný kontakt so svojim dieťaťom (pozri KB a iní proti Chorvátsku, č. 36216/13, § 143, z 14. 03. 2017). Najmä, právo detí vyjadrovať svoje vlastné názory, by sa nemalo vykladať tak, že im skutočne dáva bezpodmienečné právo veta bez toho, aby sa brali do úvahy ďalšie faktory a aby sa preskúmavalo, či sú v ich najlepšom záujme (vyššie citovaný rozsudok AV proti Slovinsku, § 72).

24. Zo zisteného názoru maloletého je zrejmé, že maloletý k matke neprechováva striktne negatívny postoj a nevyklučuje stretávanie sa s ňou za určitých podmienok, o čom svedčia aj vykonané stretnutia matky s mal. synom uskutočnené v priebehu konania o výkon súdneho rozhodnutia. ...

28. V najlepšom záujme dieťaťa je byť v kontakte s oboma rodičmi, pokiaľ sú riadne výchovne spôsobilí. Keďže matka je v danom prípade vylúčená z realizácie svojich rodičovských práv a povinností, pričom vyššie popísané prijaté opatrenia nespĺnili svoj účel a neviedli k dobrovoľnému sa podrobeniu právoplatného rozhodnutiu, súd nariadil výkonn rozhodnutia.”. Požiadavky na dovolateľa na zohľadnenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa (vrátane vysporiadania sa s jeho názormi) nepredstavujú okolnosti odôvodňujúce splnenie odvolacích podmienok v zmysle § 377 ods. 2 CSP, teda nevykonateľnosť exekučného titulu, alebo zánik uloženej povinnosti v exekučnom titule.

19.3. Súd v rozhodnutiach jasne a zrozumiteľne uviedli dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, zaoberali sa podstatnými argumentami v konaní a uviedli dôvody pre ich prijatie alebo odmietnutie (pre nariadenie výkonu rozhodnutia a pre odmietnutie odvolania povinného). Z uvedeného dôvodu nebolo možné považovať za adekvátne tvrdenia v dovolaní o zmätočnosti rozhodnutí. Odôvodnenie rozhodnutia neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad. Správnosťou právneho posúdenia veci sa dovolací súd pri dovolacom dôvode v zmysle § 420 písm. f) CSP nemal možnosť zaoberať, lebo touto nie je prípustne odôvodniť dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP (k tomu viď bod 18. nižšie).

20. Pokiaľ povinný vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP aj z dôvodu nesprávneho vyhodnotenia dôkazov, nesprávneho zistenia skutkového stavu veci, dovolací súd považuje za potrebné opakovane zdôrazniť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). Nedostatočne zistený skutkový stav veci, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (napr. neprávne vyhodnotenie výpovede maloletého, nevysporiadania sa s jeho názormi a pod.) nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2018, 3Cdo/94/2018, 6Cdo/69/2020, 9Cdo/209/2020). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

21. Pokiaľ povinný vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP aj v dôsledku právnej argumentácie súdov [napr. o (ne)naplnení odvolacích dôvodov v zmysle § 377 ods. 2 CMP, o (ne)zohľadnení najlepšieho záujmu maloletého a pod.], čím malo byť porušené jeho právo na spravodlivý proces. Dovolací súd k tomu uvádza, že už podľa predchádzajúcej procesnej úpravy dospel najvyšší súd

k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením veci (viď R 54/2012 a tiež 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 7Cdo/26/2010, 8ECdo/170/2014). Podľa právneho názoru najvyššieho súdu nie je ani v súčasnosti (po 1. júli 2016) žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Na tom, že ani prípadné nesprávne právne posúdenie veci nezakladá dovolateľom tvrdenú vadu zmätočnosti, zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018, 9Cdo/86/2020). V zmysle rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 6. marca 2019 sp. zn. I. ÚS 61/2019 aj v právnych veciach, na ktoré sa vzťahuje CSP, je opodstatnený názor, podľa ktorého nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP. Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než konajúci odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 420 písm. f) CSP (9Cdo/248/2021, 9Cdo/73/2020, 9Cdo/121/2020). Napokon je potrebné uviesť i to, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantné, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

22. Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie povinného nie je podľa § 420 písm. f) CSP prípustné, preto ho odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

23. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd rozhodol podľa § 52 CMP a § 451 ods. 3 CSP, keď nezistil splnenie podmienok pre použitie § 53 až § 55 CMP.

24. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (napr. 4Cdo/144/2019, 4Cdo/108/2019, 9Cdo/72/2020, 9Cdo/184/2020).

25. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.